

אגרות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 804

אחראי מערכת

הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע

כי תשא

עורך

הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

ואת עליית על כולנה

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּךְ רֵד כִּי שָׁחַת עַמְּךָ...
וְעַתָּה הִנֵּיחָה לִי וַיַּחַר אַפִּי בָהֶם וְאֶכְלֶם וְאַעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְדוֹל (שמות לב, ז-י)
לך רד: רד מגדולתך לא נתתי לך גדולה אלא בשבילם... לחפשי: לחירות. (וי"ו)

מסירות הנפש של משה רבינו ע"ה להצלת הדור, לא ידעה גבול וסייג, עד כדי התבטלות מוחלטת בבחינת 'ואם אין מחני נא מספרך'. והרי לפניך כמה דוגמאות מאלפות. **שנינו** בגמ' ברכות (לב, א): 'וידבר ה' אל משה לך רד (שמות לב, ז). מאי לך רד, אמר רבי אלעזר אמר לו הקב"ה למשה, משה רד מגדולתך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, עכשיו שישראל חסאו למה לך גדולה. מיד תשש טוחו של משה ולא היה בו טוח לדבר. כיון שאמר לו (זברים ט, ב) רד ממני ואשמדים, אמר משה דבר זה תלוי בי, מיד עמד ונתחזק בתפילה וביקש רחמים... ועתה הניחה לי (שמות לב, י), אמר רבי אבהו אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שתפסו משה להקב"ה כביכול בבגדו כאדם שתופס לחבירו בבגדו, ואמר לפניו רבונו של עולם אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם'. והלב משתומם, היאך משה העמי מכל האדם אשר ביטל עצמו גם בפני פשוטי העם השפלים ביותר – 'ונחנו מה כי תלינו עלינו', הרהיב עוז בנפשו כל כך עד כדי 'תפיסת הקב"ה', ולא הניחו עד 'שתמחול ותסלח להם'. ברם, הוא אשר אמרנו, מסירות נפשו של משה למען הצלת הדור, לא ידעה גבולות וסייגים.

ועוד שנינו בגמ' ברכות (סו,): 'ואעשה אותך לגוי גדול (שמות לב, י), אמר רבי אלעזר, אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם ומה כסא של שלוש רגלים אינו יכול לעמוד לפניך בשעת כעסך, כסא של רגל אחד על אחת כמה וכמה'. ולענ"ד כאן גנוז סוד כוח התבטלותו המוחלטת של משה רבינו ע"ה – למען הצלת הכלל, והיינו שהגיע להכרה ברורה שאין ערך לקיומו – בלי קיום הכלל.

שוב מצינו יסוד זה מפורש, בגמ' נדרים (לז, א): 'אמר רבי יוסי בר חנינא, בתחילה לא נתנה תורה אלא למשה ולזרעו, שנאמר כתוב לך פסול לך (שמות לז, א) – מה פסולתן שלך יהא, אף כתיבתן שלך יהא. ומשה נהג בה טובת עין ונתנה לישראל, ועליו הכתוב אומר טוב עין הוא יבורך (משלי כב, ט) כי נתן מלחמו לדל'. הנה עין רואה ואוזן שומעת, כי משה לא ראה כל ערך במסירת התורה לעצמו ולזרעו, בלא שתהא התורה נחלת הכלל.

ואכן לא בכדי זכה משה לכתר 'ואת עליית על כולנה', כמבואר במדרש (זברים ובה יא, ג): 'מרו את עליית על כולנה, מדבר במשה שנתעלה יותר מן הכל... נח אמר למשה אני גדול ממך שניצלתי מדור המבול, אמר לו משה אני נתעליתי יותר ממך, אתה הצלת את עצמך ולא היה בכוחך להציל את חורך, אבל אני הצלתי את עצמי והצלתי את דורי כשנתחייבו כליה בעגל. מניין, שנא' (שמות לב, יד) ויחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו. משל למה הדבר דומה, לשתי ספינות שהיו בים והיו בתוכן שני קברניטין, אחד הציל את עצמו ולא הציל את ספינתו, ואחד הציל את עצמו ואת ספינתו. למי היו מקלסקן, לא לאותו שהציל את עצמו ואת ספינתו. כך נח לא הציל אלא את עצמו, אבל משה הציל את עצמו ואת דורו, היו ואת עליית על כולנה', עכ"ל וזה עומק כונת הזה"ק: 'ואיהו עאל לשבעין עלמין גמין דלא זכי להו בר נש אחרא'.

הנה כי כן, זכה משה רבינו ע"ה לכתר 'ואת עליית על כולנה', לא בשל ענוותנותו המופלגת – 'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם', ולא בשל מעלה יתירה של נבואה שהיתה בו – 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה', ולא בשל הדוגמא האישית ששימש לצאן מרעיתו – 'ואתה תצוה', וגם לא בשל גדולתו העצומה אשר הרקיעה שחקים עד כדי – 'ותחסרהו מעט מאלוהים', אלא בשל זיכו הרבים ומסירות נפשו להצלת הדור – 'אני הצלתי את עצמי והצלתי את דורי'.

ואחר הדברים האלה, שוב לא יפלא מדוע זכה משה לכוח של 'הצלה' יותר מכל הברואים

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

תפילת אליהו הנביא

על הפסוק בהפטרה 'ואתה הסיבות את ליבם אחורנית', מובא במסכת ברכות אילמלא תפילתו של אליהו נתמוטטו רגליהם של ישראל ביום הדין, שהתפלל אליהו הנביא מתוך תביעה, אתה הקב"ה כביכול אשם בזה שבזאת את היצר הרע שהסית והדיח את ישראל, מבאר ה'ברכה משולשת' שכן גם מוטל על הצדיק שיתפלל כאלהו, 'כי תשא', מלשון 'תתבע', כדכתיב 'כי תשה ברעך', ולתבוע, 'את ראש בני ישראל', את הקב"ה שנקרא 'ראש בני ישראל', כדכתיב 'יעבור מלכם לפניהם וה' בראשם', שירחם על ישראל בזכות 'ונתנו איש' שנותן את כל זכויותיו 'כופר נפשו לה' כדי לכפר על 'בפקוד אותם' העוונות 'בפקוד' מלשון 'חטא חיסרון', ופועל ישועות 'שולא יהיה בהם נגף' ביטול הגזירות מישראל.

בבית אבא וכו' וכו'

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

שבת קודש	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	יום ז'	לוח הזמנים
23.19	1.3.19	28.2.19	27.2.19	26.2.19	25.2.19	24.2.19	23.2.19	לוח הזמנים מדין לבאר-שבע
4:54	4:55	4:57	4:58	4:59	5:00	5:02	5:02	עלות השחר
5:01	5:02	5:04	5:05	5:06	5:07	5:08	5:08	זמן סליח זמני
6:10	6:11	6:12	6:13	6:14	6:15	6:16	6:16	זריחה - תחילת חמסה
8:23	8:24	8:25	8:26	8:26	8:27	8:28	8:28	סוף ק"ש לזמני מ"א
8:58	8:59	9:00	9:00	9:01	9:01	9:02	9:02	סוף ק"ש לזמני מ"א
11:53	11:53	11:53	11:53	11:54	11:54	11:54	11:54	חמת יום אליה
12:24	12:24	12:24	12:24	12:25	12:25	12:25	12:25	מחילת גולה
16:43	16:43	16:42	16:42	16:41	16:41	16:40	16:40	סוף חמסה
17:42	17:41	17:40	17:40	17:39	17:38	17:37	17:37	סוף ק"ש
17:56	17:55	17:54	17:54	17:53	17:52	17:51	17:51	סוף הזמנים

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	כי תשא
הפטרה:	וישלח אחאב
כניסת השבת:	17:16
יציאת השבת:	18:07
רבינו תם:	18:46

אורות הפרשה

אוהב עמו ישראל

כִּי תִשָּׂא אֶת רֵאשֵׁי וְסוּפֵי תִיבוֹת "אתך, אתי", מבאר ה'בן לאשרי' הכוונה על פי המדרש שאחר מעשה העגל העתיק משה רבינו ע"ה את אוהלו ונטהו הרחק מן המחנה, אמר לו הקב"ה למשה, אי אפשר שיהיו שני פנים בכעס על ישראל בעת אחד גם שלי וגם שלך, לך ותקרב אליך את ישראל והתפייס עמהם והחזר את האוהל לתוך המחנה, ואחר כך בשלב השני על ידי זה גם ה' נתרצה להם ומחל להם על עוון העגל. זה הכוונה קודם ישראל יהיו אתך ותקרב אותם, ואחר כך הם יהיו גם אתי שאמחל להם ואהיה גם אנכי איתם.

ישראל הכתר של הקב"ה

איתא במסכת בבא בתרא אמר רבי אבהו אמר משה לפני הקב"ה במה תרום קרן ישראל אמר לו ב"כִּי תִשָּׂא", מבאר ה'ברכה משולשת' על פי מה שכתב בספר זרע קודש דעל "כתרו יתברך" חקוק "עמו ישראל לי", זה גימטריה "תשא", נמצא שיישראל עולים ונגבהים עד עולם העליון "הכתר", וממילא נגבה קרנם.

ברכת הצדיק מורידה שפע רב מלמעלה

ראש בני ישראל לפקודיהם, עם הסלל גימטריה "עשה הברכה הראשון הפיק יי", מבאר הצדיק מרעננה זיע"א הכוונה על פי מה שכתב בספר שערי אורה שהצדיק בכוח תורתו ומעשיו הטובים מתקן ועושה פירות למעלה למלאות את מקור השפע של הברכה העליונה ומשם משפיע ופועל ישועות שפע טובה וברכה לבני ישראל, זאת היא הסיבה שנוסעים לצדיקים לא רק בשביל לקבל ממנו ברכה על דרך בעבודת ה', אלא גם ברכה על שפע גשמי, שבגלל שבזכותו יורד השפע לעולם, אם כן מן היישר שעל ידו ובברכתו תלוי ירידת השפע, שהוא בעל הדעה הראשון שבידו להחליט למי ינתן שפע רב מלמעלה.

ה' סוגי תרומת זהב למשכן

כתב בעל הטורים נאמר בפרשה ג' פעמים תיבת "פקודים", וג' פעמים "מחצית השקל", ג' פעמים "כופר נפש", ג' פעמים "לכפור", ג' פעמים "בני ישראל" עיי"ש. מבאר רבי יצחק הכהן הוברמן זצ"ל שחמישה אלו נגד חמישה דברים שהיו במעשה העגל, אכלו ושתו, ויקומו לצחק, וישתחוו, ומבחו, מחולות. וכנגד זה גם כן הביאו ה' מיני זהב בגדת המשכן כדלקמן חת, זמם, טבעת, וכומז, כלי זהב, עיין לקמן בבעל הטורים.

פתיחת שערי חכמה ע"י הנענוע בתורה ובתפילה

זה יתנו כל העובר גימטריה "זכה לתורה", מבאר ה'ברכה משולשת' הכוונה על פי מה שכתב בספר נועם אלימלך שעל ידי ההתנועעות וההתלהבות בלהט שלהבת אש קודש בשעת התפילה ("העובר" מלשון תזחה) וכן בזמן הלימוד זה פועל להמשיך מלמעלה ניצוצות קדושות משורש הנשמה של האדם להחכימו ולהאיר לו את עיני השכל בלימודו להבין ולהשכיל בדברי התורה הקדושה.

התורה מכפרת ומצילה מגזירות

זה יתנו גימטריה "תע"ה" שזה ראשי תיבות "תורה תיקון על ח'טאים", מבאר רבי יצחק הכהן הוברמן זצ"ל כדאיתא במסכת מנחות כל העוסק בתורה כאלו הקריב כל הקרבנות. וכמ"ש בתנא דבי אליהו רבא התורה מכפרת לעוסק בה על עונותיו ומצילתו מגזירות קשות ורעות שנאמר גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם, אל תקרי כי יתנו אלא כי ישנו בגוים, "ישנו" מלשון "שינון ולימוד". וכן נתינת "הצדקה" היא תיקון על חטאים כדכתיב 'וחטאך בצדקה פרוק', שנאמר 'בחסד ואמת יכופר עוון', "בחסד" זה "צדקה", "ואמת" זה "תורה".

המשכן ובתי המקדש

כָּל הָעוֹבֵד עַל הַפְּקוּדִים ראשי וסופי תיבות גימטריה "ההיכל של", "מ'בן ע'שרים שנה" ראשי תיבות גימטריה "ת"י". "זמעלה יתן ת'רומת ה'ז'ה" ראשי תיבות גימטריה "ות"כ". מבאר הצדיק מרעננה זיע"א שזה רמז לזמן עמידת שתי בתי מקדשות הראשון והשני "ת" ו"ת"כ" שנה.

ג' עולמות בריאה יצירה עשייה

ה'עשיר ל'א י'רבה ראשי תיבות גימטריה "מ"ה". "וה'דל ל'א י'מעט" ראשי תיבות גימטריה "מ"ה", "מ'מחצית השקל" ראשי תיבות "מ"ה". מבאר ה'ברכה משולשת' הכוונה על פי מש"כ הארז"ל בספר עץ חיים שם "מ"ה" הוא שם "התיקון", וידוע שתהליך שבירת הכלים שהייתה בבריאת העולם לא הייתה אלא בג' עולמות בריאה יצירה עשייה, על כן נרמז כאן ג' פעמים שם התיקון "מ"ה", שצריכין ג' תיקונים כנגד ג' עולמות הנ"ל. ובמה יתקנו "ל'תת א'ת ת'רומת ה'ז'ה", ראשי תיבות "אמת", כדאיתא בירושלמי מסכת ראש השנה אין אמת אלא תורה, וכמ"ש הזוהר שהתורה הקדושה מחכמה עילאה נפקת, וכולהו בחכמה איתברירו, שהתורה מכפרת ומתקנת הכל. "לכפור על נפשותיכם", עם הכולל גימטריה "זה שנאת חנם ת"כ", כדאיתא במסכת יומא שבית המקדש השני אף על פי שהיה בו תורה נחרב בגלל עוון שנאת חנם, שעל ידי נתינת מחצית השקל מכפרים על עוון שנאת חנם.

אורות הכשרות

– לרבות אבות העולם שקדמו לו. וכה הם דברי הגמל בסוטה (י, א לפי גרסת הב"ח שם): 'ואמר רבי חמא ברבי חנינא, מפני מה נסתתר קברו של משה מעיני בשר חם, מפני שגלוי וידוע לפני הקדוש ברוך הוא שעתיד בית המקדש ליחרב ולהגלות את ישראל מארצם, שמא יבואו לקבורתו של משה באותה שעה ויעמדו בבכיה ויתחנונו למשה ויאמרו לו משה רבינו עמוד בתפילה בעדנו, ועומד משה ומבטל את המירה, מפני שחביבים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם. שכן אתה מוצא בשעה שהיו ישראל במדבר וסרחו במעשיהם ועשו עגל, קצף הקדוש ברוך הוא על ישראל ואמר למשה (תריס ס) הרף מפני ואשמידם, כמה צדיקים היו באותו הדור וכמה חסידים: משה ואהרן ויהושע אלדד ומידד ושבעים זקנים ושאר חכמים ותלמידים, ולא עשה בשבילם ולא ביטל הנזירה אלא בשביל משה'. הרי לפנינו מפורש, שיש בכוחו של משה לבטל כל גזירה, ואפילו חורבן בית המקדש! היה נמוע אילו ידעו ישראל מקום קבורתו של משה ודו מתפללים אצלו. וכוח זה לא ניתן לכל אבות האומה, שהרי מקום קבורתם ידוע ואע"פ שעמדו ישראל בתפילה אצל קבורתם לביטול מירת חורבן הבית כמבואר במדרשים שונים, לא עלתה בידם. ועל פי האמור נראה, שכוח ייחודי זה ניתן למשה בשל היותו חלק בלתי נפרד מהכלל, ועל כן יש בכוחו לבטל מעל הכלל כל גזירה – בכל תנאי ובכל מצב, כשם שעשה כן בימי חייו, וכבר אמרו גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם! **בישיבת פונביל** למד בחור בעל תשובה, משפחתו היתה ונתורה חילונית. הבחור לא ידע כיצד להתנהג בבית הוריו, והיחסים ביניהם הלכו והידרדרו. 'כך לא מתנהגים', גער בו שוב ושוב מן ראש הישיבה הגר"מ שך זצק"ל. פעם הגיע הבחור לבית ראש הישיבה, אך בני הבית סירבו להכניסו משום שמרן לא חש בסוב ורום גופו עלה ל-40 מעלות. אך משנדע לו מפי חתנו הגר"מ צבי ברגמן שליט"א כי הבחור מסתובב למטה ברחוב, מיד קם והתלבש והחל עושה דרכו אל הבחור ולתמיהת חתנו מדוע הוא צריך לרדת לבחור, הרי יכול הוא לעלות אליו, השיב ראש הישיבה: 'הבחור הזה עשה מעשה שלא יעשה והרס את בית הוריו, מה יהיה – איני יודע, אין לי עצה איך להציל את המצב. אך דבר אחד אני יודע, כשהקב"ה יראה עד כמה אני מוכן להתאמץ עם חוס גבוה לרדת אליו... אולי ירחם עלי וישים בפי מילה טובה ועצה נכונה לומר לבחור...!'

בבית שבת אלו וקבוצה

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות המועצה הדתית באר שבע
מחלקת המקוואות

הודעה לתושבי באר-שבע

עקב שיפוץ כללי הועשה לרווחת הציבור

"במקוה בשכונה א' רח' אחד העם 17"

הרינו מודיעים שהמקוה סגור

בכל ימות השבוע (כולל בערב שבת)

עד להודעה חדשה!

ניתן לפנות לכל המקוואות בעירנו והם פתוחים כרגיל

המקוואות בקירבת מקום הם

1. מקוה ד' מרכז: ברח' כיכר הקניזי, טל: 6480948

2. מקוה ה': ברח' סטחומה 40, פינת העליה, טל: 6410401

3. מקוה תורן - לנשים עד השעה 23:00
(רחבת שטרית 2)

רח' דוד צבי פנקס 3 שכונה יא', טל: 6421054

לבירור מיקום ושעות שאר המקוואות ברחבי העיר

ניתן להתקשר למח' המקוואות - רחל 6204003

בתקופת אכילת ארזי באר

יהושע (שוקי) דמרי

ממונה המועצה הדתית

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות קריאת התורה (המשך)

ש - עם הארץ שאינו יודע לקרוא צורת האותיות ואינו יודע אפילו לקרוא בלחש עם החזן, האם רשאי לעלות לתורה?

ת - מעיקר הדין צריך שהעולה יכיר את צורת האותיות, או לפחות יקרא בלחש עם החזן. אולם כבר פשט המנהג שאין מוחים בידי העולה שאינו יודע כלל לקרוא בתורה אפילו עם החזן. ועל כל פנים, ראוי להעלותו "מוסיף" או להוסיף עליו עולה אחר, באופן שיהיו לפחות שבעה עולים כשרים.

ש - מחלל שבת בפרהסיא, האם רשאי להעלותו לתורה?

ת - מחלל שבת בפרהסיא, אינו עולה למנין שבעה, אך אפשר להעלותו "מוסיף". ואם קנה לעצמו אחד מעליות התורה, יש להעלותו כדי למנוע מחלוקת והלבנת פנים, אולם טוב שיחזרו על קריאתו בעליה שאחריו וכן יוסיפו עליו עולה אחר ב"מוסיף" באופן שיהיו לפחות שבעה עולים כשרים.

ש - כיצד נוהגים בכמה מבני משפחה הרוצים לעלות לתורה?

ת - לא יעלו שני אחים בזה אחר זה, אלא בהפסק של עולה אחר, משום חשש מעין הרע, והוא הדין לגבי בן אחר אביו או להיפך. וראוי לנהוג כן גם לגבי סבא ונכדו, וכן לגבי חתן עם חמיו.

ש - האם טוב לקרוא לעולה בשמו?

ת - מי שקראו בשמו לעלות לתורה, אינו רשאי לסרב ויש

בזה סכנה גדולה לקיצור ימיו ושנותיו ח"ו. ועל כן מנהג טוב נהגו בהרבה מקהילות הספרדים שלא לקרוא לעולה בשמו, אלא הגבאי ניגש אליו ומזמינו לעלות לתורה. אך מנהג אחינו האשכנזים לקרוא לעולה בשמו ויש שמוסיפים גם את שם אביו.

ש - כשמוליכים את ספר התורה, האם יש להקפיד להוליכו בדרך ימין או בדרך הקצרה. ומה הדין לגבי העולה לתורה?

ת - כשמוליכים ס"ת לתיבה, יש להוליכו בדרך ימין אף על פי שהיא ארוכה יותר. וכשמחזירים אותו להיכל, יש להוליכו מצד שמאל של התיבה. אולם העולה לתורה, יעלה בדרך הקצרה לתיבה, וירד בדרך הארוכה למקומו. ואם שתי הדרכים שוות, יעלה מצד ימין וירד מצד שמאל.

ש - מה הם הדברים שהעולה צריך להקפיד עליהם?

ת - ראשית עליו לראות בתוך הספר מהו מקום קריאתו, ואחר כך מכסה את הכתב במפה או בסגירת הספר, ואחר כך אוזח בספר בידי ומברך בקול רם כדי שיענו אחריו אמן. והמברך בלחש, מלבד שהוא מפסיד את הציבור בעניית אמן יש אומרים שלא יצא ידי חובתו. וטוב שיקרא העולה את קריאתו, ובלבד שהוא בקי בקריאה והטעמים, ואם לא יקרא החזן והעולה יקרא עמו בלחש. ואחר הקריאה וברכה אחרונה, ימתין ליד התיבה עד שיסיים העולה אחריו את קריאתו וברכתו.

בית דין צדק לענייני ממונות
שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
נייד: 052-7670510

דבר רבני השכונות

הרה"ג אברהם טריקי שליט"א
רב שכונה ד'
ורב חברה קדישא באר-שבע

לימוד תורה בשבת מעין עולם הבא

"מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' ולומר לשמך עליון" נעים זמירות ישראל דוד המלך ע"ה לימדנו מהו השיר של יום השבת - "טוב להודות לה'", כלומר שאין לך טובה וברכה לאדם ושיר יותר גדול מאשר שירות ותשבחות לבורא העולם. ומהו השירה והזמרה שכלל ישראל מזמור ביום השבת - איתא במדרש "פרשת ויקהל" וז"ל: "ויקהל משה - רבותינו בעלי אגדה אומרים מתחילת התורה עד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד. אמר הקב"ה: עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפניכם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות, ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בניי מכאן אמרו משה תיקן להם לישראל שיהיו דורשין בעניינים של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג. אמר משה לישראל: אם אתם עושים כסדר הזה, הקב"ה מעלה עליכם כאילו המלכתם אותו בעולמו, שנאמר "ואתם עדי נאם ה' ואני אל" ובמדרש תנחומא מסיים וז"ל: "אתם מעידים עלי שאני אלוקים בעולם" עכ"ל.

כתב בזהר הקדוש (פרשת שלח דף קע"ג ע"א) וז"ל (מתורגם ללשון הקודש): "בא וראה שכשנכנסת השבת יורדות הנשמות לשרות על העם הקדוש (נשמה יתרה) ונשמות הצדיקים עולות למעלה וכשיוצא השבת עולות אלו הנשמות ששרו על ישראל ויורדות אלו הנשמות של הצדיקים וכיון שעלו כל הנשמות ששרו על ישראל עולות ועומדות בצורה לפני המלך הקדוש והקב"ה שואל את כולם איזה חידוש היה לכם בעולם ההוא בתורה, אשרי מי שאומרת לפניי חידושי תורה כמה שמחה עושה הקב"ה מקבץ הפמליה שלו ואומר שמעו חידושי תורה שאומרת נשמה של פלוני, וכולם מעמידים דבר ההוא בבי הישיבות הם למטה, והקב"ה למעלה חותם על הדבר ההוא, בא וראה כאשר מתחדש דבר תורה והנשמה שירדה בשבת (נשמה יתרה) התעסקה באלו החידושים ועולים הדברים למעלה כל הפמליה של מעלה מקשיבים לדברים אלו וחיות הקודש מתגדלים בכנפיהם ומתלבשים בכנפיהם עכ"ל עי"ש.

והנה ב"ילקוט מלך לוי" (דברים ה' י"ד) כתב וז"ל: "יש מלאכים בשמים שהם ממונים על כך להסתכל באלו השומרים שבת כהלכתה ומענגים אותה בדברי תורה, והם באים ומברכים את האדם ויש עמם רבבות של מלאכים שהם עונים אמן על הברכה. וברכתם היא ש"אז תתענג על ה'", שאותם העוסקים בתורה ביום השבת יזכו בעולם הבא להתענג על השי"ת כיון שהשבת היא מעין עולם הבא". וכתב שהמנהג אצלם היה כמעט בכל מקומותיהם שאחרי שגומרים את הסעודה ביום שבת בבוקר היו מתכנסים כולם בבית הכנסת והרב היה מלמד בפניהם עד שעת המנחה וכתב שם שמנהג זה יפה מאוד שבכך מקיימים מצוות עונג שבת כראוי שכל עונג השבת שציוונו הקב"ה אינו לעונג הגוף במאכלות גשמיים אלא במזונות רוחניים - התורה והמצוות. ועל כן עלינו להשתדל בדבר גדול ונפלא זה לימוד התורה בשבת שכן מצאנו בהלכה שאסור לקבוע את שעת הסעודה בשעה שהקהל מתכנס בבית הכנסת לשמוע דברי תורה, והעושה כן עונשו חמור. כדאיתא בגמרא שתי משפחות היו בירושלים שהיה להם מנהג רע שהיו להוטים מאוד אחר סעודתם, משפחה אחת הייתה קובעת תמיד את סעודתה ביום השבת בשעה שהרב מוסר את דרשתו בבית הכנסת. והמשפחה השנייה הייתה קובעת את סעודתה ביום שישי סמוך לשבת וממילא כשנכנסה השבת לא היה להם תאבון לאכול את סעודת שבת. ובי משפחות הללו נאבדו ונעקרו מן העולם על העוון הזה שעשו. אשרי מי שזוכה לקדש את השבת בשירות ובתשבחות ובדברי תורה ומרבה בזה שמחה בכל העולמות העליונים "אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלוקיו". וזה מה שאנו אומרים בתפילת השבת "עונג קרא ליום השבת" - זהו שבח של יום השביעי".

בבית אלק ואביר
הרב אברהם טריקי

"נר ה' נשמת אדם"
המאמר לע"נ מ"א ועט"ד
הרבנית הצדקת מרת רחל טריקי ע"ה
נפשה בטוב תלין זרעה ירש ארץ"
ת.נ.צ.ב.ה

יומן החיים

הטענות על השוחט הזקן הסעירו את תושבי העיר קוז'יקלוב שבפולין. שנים רבות עשה את מלאכתו נאמנה, והיה ידוע ביראת השמים שלו, בהידוריו ובוהירותו הרבה. לא היה בעיר מי שפקפק בכשרות הבהמות והעופות ששחט. אולם בעת האחרונה ניכר היה כי הזקנה נותנת את אותותיה בשוחט הזקן. ידיו החלו רוועדות.

הכול ידעו כי העברת השוחט ממשרתו היא צעד מכאיב וקשה, אך לא הייתה ברירה. כמה מבני העיר פנו אל רב העיר, הגאון רבי שלמה שטנצל, וסיפרו לו על מצבו של השוחט.

הרב שטנצל היה חסיד לבית רדומסקי סוכטשוב. בגיל צעיר נודע בחריפותו ובבקיאותו, ולמד תורה מפי גדולי הדור בזמנו. בהיותו בן עשרים ואחת בלבד מונה לרב הראשי של העיר צ'לדז, וכעבור כמה שנים קיבל את רבנות העיר קוז'יקלוב.

עתה עמד הרב הצעיר לפני התמודדות קשה ביותר. הוא החליט לזמן אליו את השוחט ולבחון את עבודתו. השוחט הבין את סיבת זימונו אל הרב, והתייצב לפניו מושפל.

הרב ביקש מהשוחט הזקן לשחוט תרנגול לנגד עיניו. השוחט רצה להוכיח את יכולתו, ובזריזות תפס את התרנגול ועשה את המלאכה, אבל הרב הבחין ברעד ניכר בידו של השוחט, שאחזה בסכין. התברר כי השוחט אינו מסוגל עוד לעסוק במלאכת השחיטה, שאחד מתנאיה שהסכין ישחט שחיטה חלקה וללא רעד.

בלב כבד נאלץ הרב להודיע לשוחט כי מהיום והלאה לא יוכל עוד לעסוק במלאכת השחיטה. השוחט שב לביתו במפח נפש, ובעיר החלו להתארגן למציאת שוחט שימלא את מקומו.

שבועיים חלפו. ערב אחד, בשעה מאוחרת, כאשר הגאון רבי שלמה ישב ועסק בתורה, נשמעו דפיקות בדלת. בפתח עמדו השוחט הזקן ואשתו, שפופים ונכלמים. הרב הזמינם להיכנס וביקש לשמוע את אשר על ליבם.

בקול שבור הסבירו השניים כי מלאכת השחיטה, שבה עסק הבעל, הייתה מקור פרנסתם כל השנים. לאחר שהופסקה עבודתו כלתה הפרוטה מכיסם, והם באו כמעט עד פת לחם.

ליבו של רבי שלמה נשבר. כמה קשה הזקנה, הרהר לעצמו. יהודי ירא-שמים, שנהנה מיגיע כפיו ועסק במלאכת הקודש בנאמנות כל ימיו, נאלץ עתה לחיות חיי עוני ומחסור. הרב הצעיר עודדו והבטיח לפעול למענם. בני-הזוג יצאו מביתו רגועים יותר.

בראשו של הרב הבשיל רעיון. באותם ימים פנה אליו בן-משפחתו, הרב אריה צבי פרומר, לימים ראש ישיבת חכמי לובלין, וביקש שאם ייוודע לרב שטנצל על עיר כלשהי שהתפתחה בה משרת רב, יעדכן אותו על כך. הרב פרומר היה אז אברך צעיר וחיפש משרת רבנות.

הרבנות המועצה הדתית באר שבע

אשת חיל עטרת בעלה

בצער רב קיבלנו את הבשורה המרה על הסתלקותה של אמה של מלכות אשת חיל עטרת בעלה

הרבנית **רחל טריקי זצ"ל** מרת

אשת חבר להגה"צ

רבי **יוסף שלמה טריקי זצוק"ל**

אמו של

הרב הגאון **אברהם טריקי שליט"א**

רב שכונה ד' באר שבע

ומביעים בזה את תנחומינו

לכל המשפחה היקרה המפורסמת לשם ולתהילה בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ומחה ה' כל דמעה מעל כל פנים

תהא נשמתה צרורה

בצרור החיים אמן

הרב יהודה דרעי שליט"א רב העיר וראב"ד באר שבע

מר יהושע דמרי הי"ו ממונה המועצה הדתית

מר שלמה אוחיון הי"ו מזכיר המועצה הדתית

רבני השכונות והקהילות ועובדי הרבנות והמועצה הדתית

הוא לא שיער שהתשובה לבקשתו תינתן מהר כל-כך. הרב שטנצל פנה אל הרב פרומר והציע לו עסקה. "מה לרב שטנצל ולעסקים?!", תהה, אולם מיד נוכח כי מדובר בעסקה מסוג אחר.

הסביר הרב שטנצל: "יודע אני כי קיבלת נדוניה נכבדה לחתונתך. מוכן אני לעשות איתך עסקה ולמכור לך את הרבנות שלי כאן, בעיר קוז'יקלוב, תמורת מחצית דמי הנדוניה שקיבלת". הרב שטנצל תלה את מבטו ברב פרומר והמתין לתשובתו.

דבריו הדהימו את הרב פרומר. האומנם הרב מבקש להתפטר ממשרתו ולמסור לו אותה תמורת כסף?! הוא הביט שוב ושוב ברב שטנצל וראה כי ארשת פניו רצינית לחלוטין. הוא הבין כי לרב שטנצל יש מן הסתם סיבות כבדות משקל להחלטתו זו, והשיב בחיוב. באותו יום העביר לידיו את הכסף - מחצית דמי הנדוניה.

בשעת לילה מאוחרת נקש הרב שטנצל על דלת ביתו של השוחט. כשנכנס אל הבית לא האמינו השוחט ואשתו למראה עיניהם. הרב הושיט לידיהם צרור גדול ובו שטרות כסף רבים. זה היה הכסף שקיבל מהרב פרומר, והועבר במלואו לידי השוחט.

הרב אמר לשוחט ולרעייתו כי בכסף הזה יוכלו לכלכל את עצמם עד יומם האחרון, נפרד מהם בלבביות וחזר לביתו. כעבור כמה ימים נודע לכול כי רבי שלמה שטנצל ארוז את מיטלטליו ועזב את העיר קוז'יקלוב, וכי את מקומו מחליף הרב אריה צבי פרומר.

הרב שטנצל עבר לעיר סוסנוביץ, ושם מונה לראש ישיבה ולאחר מכן לרב ודיין העיר. בסוסנוביץ הוסיף לעסוק בתורה, בשקידה מופלאה, ושם נודע בכינויו 'הגאון מסוסנוביץ'.

למרבה הצער, לא זכה לאריכות ימים, ונפטר בה' באלול תרע"ט, בהיותו בן שלושים וחמש שנים בלבד. את ספרו 'קהלת שלמה' הדפיסו בני משפחתו לאחר פטירתו. הספר נדפס בשנת תרצ"ב בפייטרקוב, וקיבל את הסכמתם של רבנים בעלי-שם, ובהם מי שהחליף את המחבר ברבנות קוז'יקלוב, הרב אריה צבי פרומר. וכך הוא כותב עליו:

"שם לילות כימים ולמד תורה מתוך הדחק, והיה צדיק תמים, עניו ושפל ברוך, ויראת השם חופף עליו כל היום. היה ממרי דחושבנא [=בעלי-החשבון], ומן יום חופתו, שהיה בשנת שבעה עשר לימי חייו, ועד יום עלות נשמתו הטהורה השמימה... בהיותו בן ל"ה שנים, רשם לו בכל יום לפני שכיבתו איך עבר עליו כל היום במחשבה, דיבור ומעשה, לא הניח דבר קטן ודבר גדול".

לעילוי נשמת
הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
זוהרנית רחל טריקי ע"ה
בת סימי ז"ל

